

Radió na Gaeltachta: Faoi Bhláth nó ag Meath?

"Is maith ann Radió na Gaeltachta. Sin é an rud is fearr a d'fhéadfaí a rá fúithi. Agus ní beag mar mholadh é, go háirid nuair a chuimhníonn tú ar an méid rudaí ar an saol seo nach bhfeadfaí a rá gur maith ann iad."

Scríobh an tAthair Eric Mac Fhinn, go ndéana Dia grásta air, an méid thuas san iris 'Tuairisc', i lár na seachtóidí. Muide, atá ag eagrú Pléaraca Chonamara '92, tuigean muid gur maith ann do Radió na Gaeltachta. Bheadh sé fíor dheacair féile mar seo a eagrú gan an Radió. Tugann sé poiblíocht den scoth i gcónaí do imeachtaí áitiúla, ach an phoiblíocht a iarradh. Cuireann foireann oibre RnG imeachtaí i láthair, gan pingin ná leathphingin a iarradh. Craoltar imeachtaí ar an Radió, le deis a thabhairt do chuile dhuine sa phobal agus ar fud na tíre, an fhéile a bhlaiseadh. Murach Radió na Gaeltachta, gach seans nach mbeadh Pléaraca Chonamara ann, agus dá mbeadh sé ann is cinnte nach mbeadh sé chomh maith is atá.

Ach an méid sin ráite, níl muid sásta leis an Radió. Ceapann muid go bhféadfadh sé bheith i bhfad níos fearr. Tá foireann mhór oibre ann i gcomparáid leis na stáisiúin áitiúla. Tá coinníollacha maithe ag an bhfoireann - pá mhaith, neart ama saor agus buansheasamhacht sa phost.

Gan fiacal a chur ann tá caighdeán cuid mhaith den ábhar a chraoltar as Conamara go dona. Briotaireacht cainte, fíor dhrochcheol go minic, easpa ullmhúcháin, líonadh ama, leadrántacht, easpa samhalaíochta, leisciúlacht, na lochtanna is mó atá le sonrú ar chuid dena cláracha. Bíonn cuid den cheol chomh dona sin gur deacair éisteach leis. Léitear an nuacht chomh dona amanntaí gur deacair, bun ná barr a dhéanamh den scéal. Is féidir na lochtanna sin uile a leigheas ach an toil a bheith ann.

Tá lochtanna ar an ábhair chomh maith. Tá neart cúrsaí reatha ar an Radió idir Adhmhaidin agus Nuacht ach ní dhéantar aon chóradh ceart riamh ar an Radió ar fhadhb ar bith a bhaineann leis an gceantar. Míreanna ó pholaiteoirí nó urlabhraithe is mó a bhíonn ar Adhmhaidin - soundbytes. Shílfeá go bhfuil cosc ar an Radió freastal a

dhéanamh ar dhéagóirí.

Ba chóir an radió a oscailt don phobal éisteachta, tré dhíospóireacht a ghríosadh sa phobal faoi na hábhair is mó atá ag déanamh buartha do dhaoine. Ba chóir go mbeadh deis ag an bpobal glaoch isteach agus ceisteanna a chur ar pholaiteoirí nó casaoid a dhéanamh leo nó tuairimí a thabhairt. Tá an deis sin ar chlár Marion Finnucine, ar Radió 1. Níl an deis sin ag pobal na Gaeltachta ar Radió na Gaeltachta. Ba chóir go mbeadh cead ag coistí pobail, a gcláracha féin a dhéanamh le craoladh ar an radió.

Deirtear linn go bhfuil ganntanas foirne sa seomra Nuacht agus gur sin é an fath nach féidir an tseirbhís nuachta a fheabhsú. Ach tá iriseoirí curtha amú ag réiteach scéalta náisiúnta agus idirnáisiúnta i gCasla th'éis go bhfuil an nuacht ceannann céanna dhá cur le chéile i mBaile Átha Cliath ag foireann nuachta RTÉ. D'fhéadfaí triúr iriseoir a shaoradh, le dul ag obair ar nuacht áitiúil dá dtógfaí an nuacht náisiúnta agus idirnáisiúnta ó Bhleá Cliath, mar a dhéantaí i dtús ré an radió. Má tá

iriseoirí RTÉ sách maith le mír na nuachtáin a dhéanamh gach maidin ar RnG, shílfeá go mbeidís inghlactha ag léamh na nuachta náisiúnta agus idirnáisiúnta.

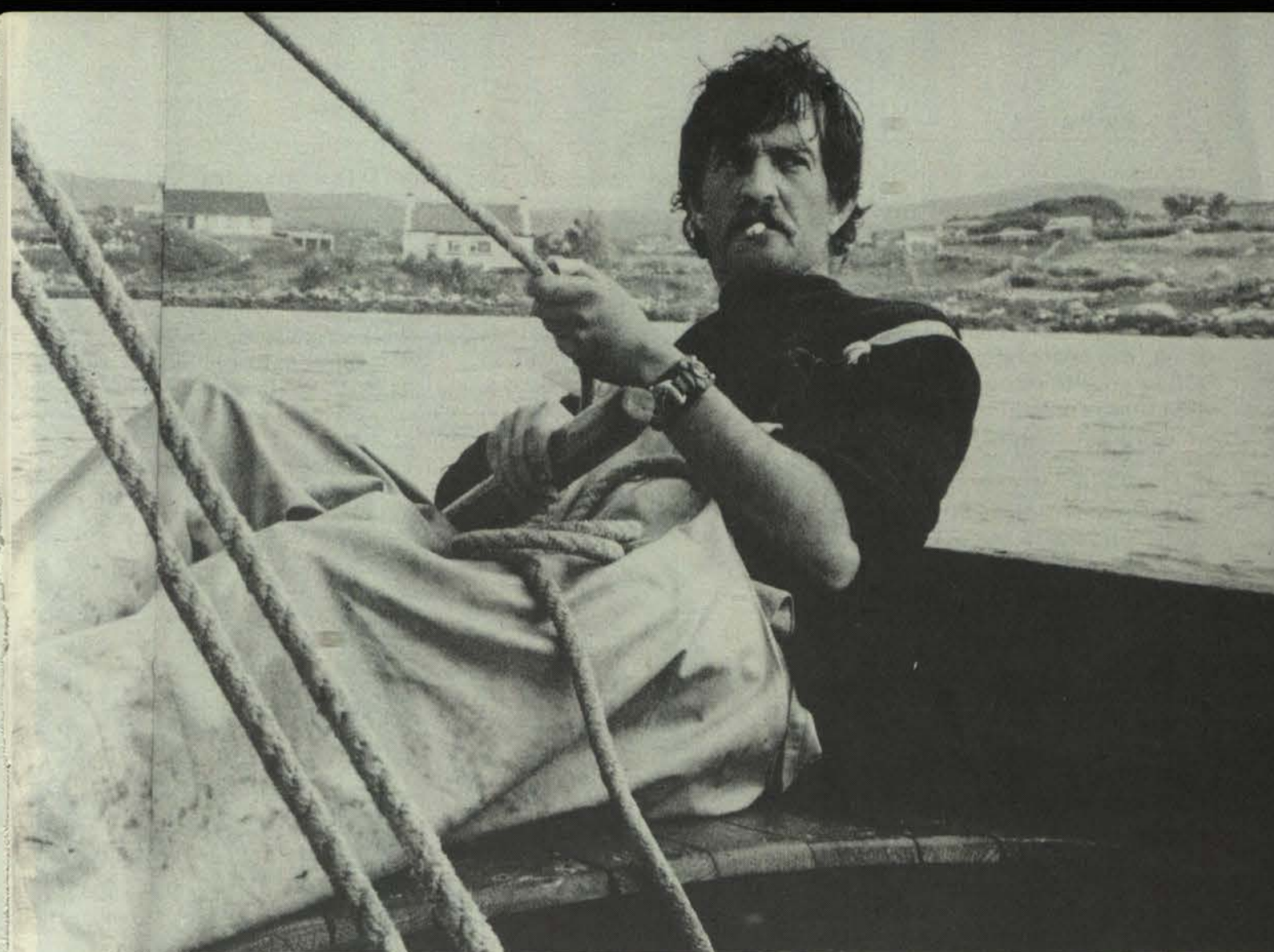
Fuair Radió na Gaeltachta moladh mór faoi Cháisc, nuair a bhí an comóradh scór bliain ar bun. Is minic gur iad an dream is glóraí, a thugann moladh mór don radió go poiblí, an dream is binibí dá cháineadh is ag gairí faoin bhfoireann, go príobháideach. Teastaíonn cáineadh agus léirmheas féaráilte ón Radió chomh maith leis an moladh.

Tá Comhairle nua ceapaithe, le gairid ar an Radió. Níor tugadh mórán aird ar an gcomhairle deireannach a bhí ann. Go deimhin bhíodh cuid den fhoireann ag maíomh as an drochmheas a bhí acu ar an gComhairle. Is trua gur ar bhonn pholaitiúil agus ar bhonn chairdis leis an Aire, a piocadh an Comhairle nua. Ach sin ráite, tá súil againn go dtapóidh an Comhairle an deis, moltaí a chur os comhair ceannasaíocht an stáisiúin radió, a chuirfidh feabhas ar an seirbhís. Ar ndóigh ní fiú tada moltaí iontacha a chur le chéile, má tá socraithe roimh ré ag an gceannasaíocht gan aird ar bith a thabhairt orthu.

Sa gcaoi is go mbeidh sé le rá sa bhliain 2012 go raibh an tarna tréimhse scór bliain "faoi bhláth", iarrann muid ar fhoireann an Radió agus go mór mhór ar an gceannasaíocht, comhoibriú go hiomlán le Nioclás Ó Conchúir agus an Comhairle nua, le barr feabhas a chur ar an seirbhís. Mura mbeidh an comhoibriú sin ann, d'fhéadfadh sé tarlú gur ag meath a bheas Radió na Gaeltachta, sa scór bliain atá romhainn, gan tíocht faoi bhláth. *

Tom Sally sa scannán 'Connelly's Choice' a déanadh sa gCeathrú Rua anuraidh agus a bheas le feiceáil sa gCistin ar an gCéadaoin an 16ú Meán Fómhair. In éindigh leis tá Brendan Gleeson. I measc na daoine eile atá páirteach sa scannán tá Tom Deairb, Treasa Ní Fhátarta agus Josie Ó Loideán.

Cruinniú na mBád i mBrest/Douarnenez

Maidin bhreá ghrianmhar a bhí inti nuair a chrochamar na seolta ar an "Mac Duach" i gCinn Mhara ag triall ar an bhFrainc agus cruinniú na mBád thall i mBrest. Is maith is cuimhin liom Colm Ó Maoilchiaráin agus é ag plánáil an halmadóir nua faoi dheifir, fiú agus muid ar an mbealach siar go céibh na Páirce Móire.

Faoi dheireadh bhí muid ag seoladh siar caolaire na Gaillimhe i dteannta Tony Mór Moylan ar an nobby "Gladys of Peel" a choinnigh linn siar go Ceann Bóirne, slua mór ar bord aige ina measc Pat Sheoinín, agus a mhac Seán.

Siar amach Sunda Gregory bhí

Talmín de Bháldraithe

na fataí nite, bruite agus ite, John Beag ag gabháil an bháid agus muid ag déanamh ár mbealach faoi lán scóid agus an ghrian ag dul faoi nuair a bhris an crann go hobann. Tráthúil go leor ní raibh cloigeann ar bith sa mbealach agus stríoc muid go beo lán chinnte go raibh deireadh lenár dturas. Ar ais linn go Cill Rónáin, chuile dhuine diomúch agus isteach linn tí Joe Mac le haghaidh pionta. Maidin lá arna mhárach chuaigh muid go Caladh Thaidhg áit a raibh meitheal romhainn ar bharr na céibhe. Béifear go deo faoi chomaoín acu siúd a chuidigh linn crann an Mheiricean a chrochadh, a

leagadh isteach go cruinn i gceaptró an Mac Duach agus é a chóiriú i n-athuair le haghaidh an aistir chun na Fraince.

Ar ár mbealach arís tráthnóna, sheol muid amach sa sunda agus siar ó dheas. Aimsir bhreá chóiriúil ar feadh an ama go dtí gur shroich muid oileán Ouissant amach ó chósta na Briotáine. Maidin lá arna mhárach sheol muid go Brest i dteannta na gcéadta bád seoil ó chuile áit ar domhan, ina measc bhí an 'Morning Star' faoi stiúr Johnny agus Paul Healion, an "St. Patrick" faoi Paddy Barry, 'An Lady Mór'

(Thuas:) Taimín de Bháldraithe agus é ag baint boird as 'Laoch na Mara'

faoi Árannach, Ben Mac Donncha - agus 'Clóna na dTonn', ar le Barry Jones anois í.

B'álainn go deo an radharc iad uilig faoi lán tseoil i gcuán Bhrest, chuile chineál culaithe seoil orthu ag teacht le chéile don chruinniú is mó riamh de bháid thraidisiúnta. Deirtear go raibh os cionn 2,000 bád uilig i láthair i mBrest.

Chaitheamar cúpla lá i mBrest agus b'íontach an ceiliúradh a bhí ann. Bhí taispeántais ar fud an chalaphoirt - ceardaíocht, dealbh-adóireacht, saothrú bád ina measc. Níor mhiste a luadh go raibh Brian Ó Carra thall agus taispeántas breá aige - rinne sé currach canbháis thall i mBrest ó thús go deireadh agus sáthadh thall í. Chuir mé féin an-tsúim sna taispeántais éagsúla, idir na mionbháid adhmaid de chuile chineál agus bailiúchán fíor shuimiúil - boscaí ceoil os cionn 500, cuid acu ó thús na haoise seo caite. Ara bhí neart ceoltóirí i láthair freisin i mbaile Bhrest ag casadh ar na stáitsí éagsúla sa gcalaphort agus baineadh an-tsásamh as an gceol agus as an amhránaíocht.

Bhí dinnéar mór ann an chéad oíche do na criúanna, thart ar 13,000 nó mar sin, faoi scáth seanchaisleán Bhrest agus b'álainn an radharc iad na seitseanna á ndamhsú le tionlacan cairdín, fidil, feadóg agus bodhrán.

Ar bhealach bhí an iomarca cuairteoirí i mBrest, deirtear go raibh os cionn 1.50 milliún ann i gcaitheamh na seachtaine agus níorbh aon chúis gáirí é dá gcaithfeá dul go dtí 'teach an asail' go práinneach.

Faoi dheireadh sheol na báid le chéile go Douarnenez - baile álainn sa mBriotáin. Tháinig Colm Ó Maoilchiaráin agus Tom Rua Mac an Iomaire linn ar an 'Mac Duach' an lá breá sin agus b'aoibhinn an radharc é cuan Port @hu agus é breacaithe le báid seoil.

I rith na seachtaine sáthadh an 'Naomh Mac Dara' - púcán a rinne saor báid as Douarnenez agus bhain mé féin cúpla bord aisti sa gcuán. Ár ndóigh bhí seisiún ceoil ann chuile oíche agus cheapfainn féin gur mba dheise leis na bádóirí Douarnenez ná

Brest.

Tháinig sé liom i gcaitheamh an ama thall a laghad suime a chuireann rialtas na tíre seo i gcúrsaí mara agus an chaoi a scaoileadar uathu saibhreas agus maoin na mara nuair a shínigh siad conradh na hEorpa sa bhliain 1972, i leaba na mílte a bheith fostaithe ar mhuir is ar tír i dtionscal na hiascaireachta. Fiú forbairt turasóireachta anseo san Iarthar cá bhfuil na céibheanna foscúla ar chósta an Iarthair ní áirím céibh foscúil ar Inis Thiar ná ar Inis Meáin?

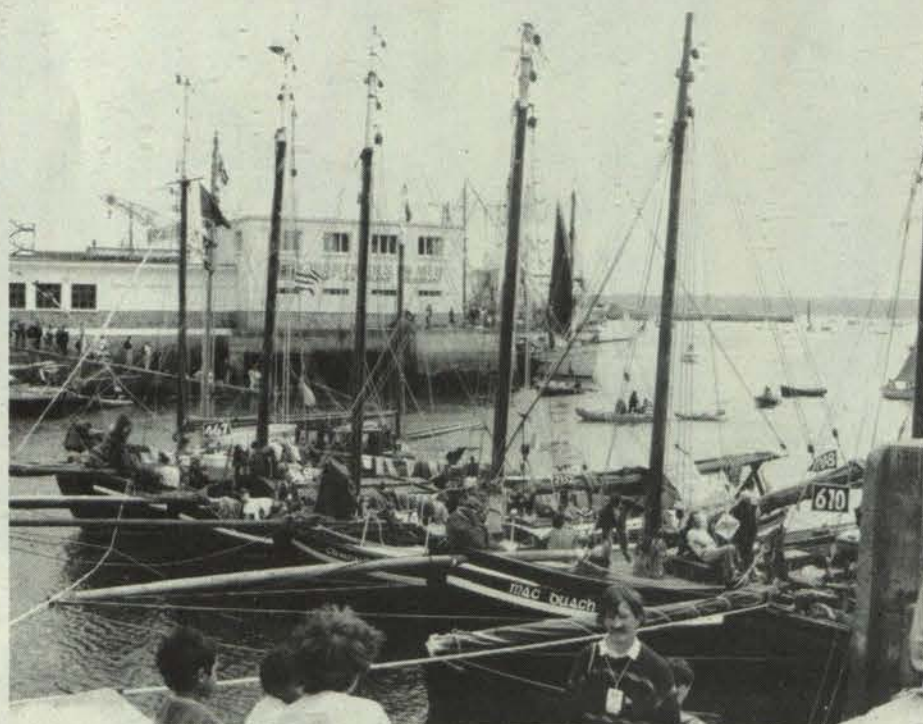
Chuaigh muid ar ancaire lá i

Máirt. D'fhan muid thar oíche ar oileán Ouissant. Maidin Dé Céadaoin thug muid ár n-aghaidh ó thuaidh agus shroich muid an Gleann Dara ar chósta Chorcaigh le maidneachan lae Dé hAoine - cóir na gaoithe linn i gcaitheamh an ama.

Ghlac muid páirt i bhféile báid agus d'éirigh linn buachaint ar Bhád Chonraí a bhí páirteach sa bhféile chomh maith.

Níorbh fhada go raibh muid ar ais arís i gCinn Mhara agus cé a bhí ann romhainn ar bharr na céibhe ach Tony Mór, bail ó Dhia air.

Míle buíochas do mhuintir na

Báid Chonamara le chéile i mBrest na Briotáine - An Lady Mór, Mac Duach, Clíodhna na dTonn, Morning Star agus Bád Chonraoi.

Douarnenez ach thriomaigh an bád ar bhloc mór concreíd nach raibh báite faoin talamh - an t-aon bhloc i measc na gcéadta a báthadh le haghaidh báid a fheistiú. Ar mí-ámhairí an tsaoil scoilteadh posta an bháid agus bhí faitíos orainn go mbrisfí an cíle, ach níor briseadh.

D'éirigh le Colm Ó Maoilchiaráin caoi mhaith a chur ar an bpost agus fad is a bhí an bád triomaithe cuireadh fáisceadh breise ar na strácaí íochair agus déanadh corcáil orthu go daingean.

Faoi dheireadh bhí sé in am baile agus d'fhágamar Douarnenez ar an

Ceathrún Rua a chuidigh linn. Buíochas faoi leith do Tom Deairbe, John Deairbe, Máirtín Ó Briain agus le chuile dhuine a chabhraigh go mór linn.

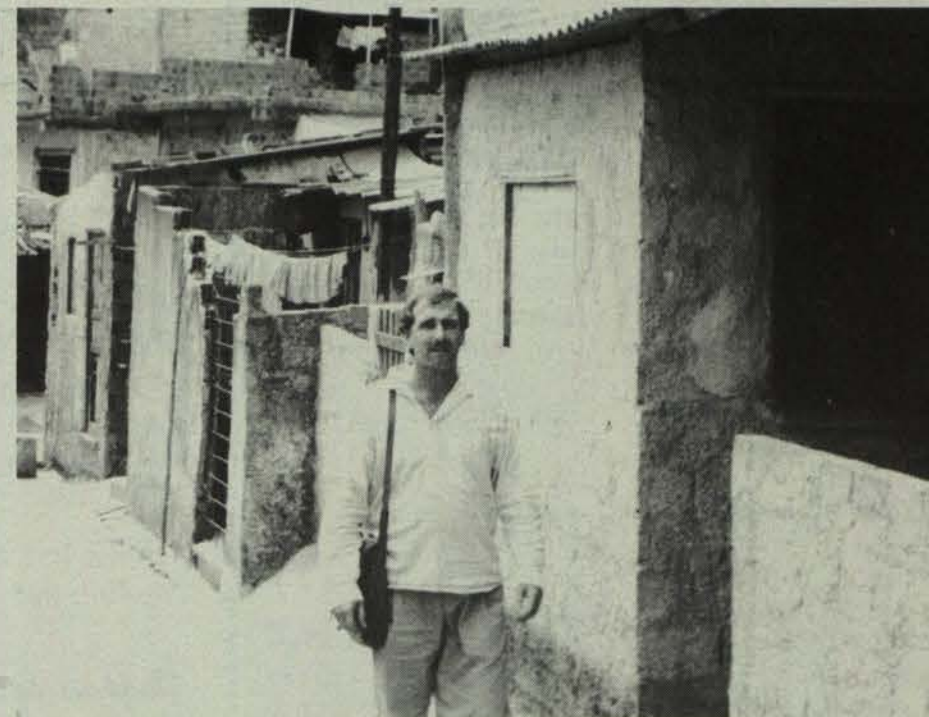
Buíochas faoi leith do Cholm Ó Maoilchiaráin agus a bhean Caitríona. Ba bhreá an radharc iad húicéirí na Gaillimhe thall ag an gcruinniú agus bratach na hÉirinn orthu i measc na mílte bád ó thíortha eile. Is ar éigin a bheas a leithéid de chruinniú arís ann.

Ár mbuíochas uilig do Chasse Maree agus Ar Vag a d'eagraigh an cruinniú.

500 Bliain tar éis Columbus

An tAth Gerry Willy Ó Fátharta

I mbliana tá An Bhreasail mar atá an chuid eile de thíortha Mheiriceá Theas ag comóradh "500 Bliain d'aimsiú an domhan nua", agus scaipeadh na Críostaíochta go dtí ilchríocha eile. Ba mhaith le go leor againn gur ócáid nó ceiliúradh lúcháireach, bhríomhar, chaithréimeach a bheadh inti. Ba mhaith linn a chreidiúint go dtáinig borradh, fás agus rath ar na daoine, ar a mbeatha agus ar a gcultúr de bharr an aimsiú seo, agus go raibh an Chríostaíocht páirteach sna gnéithe seo freisin.

An tAth. Gerry Willy Ó Fátharta, as na hAille, Indreabhán, agus é i mbun a chuid dualgaistí i measc na mbocht i mBreasail. Tá sé ag filleadh ar an Bhreasail go gairid.

Ach tá an dearcadh eile ann freisin, sé sin go gcaithfidh muid athbhreithniú a dhéanamh ar an stair oifigiúil agus breathnú ar ó thaobh peirspictíocht na nIudaí, na ndaoine gorma, na gcultúr mionlach ar fad a bhfuil dí-cheann déanta orthu ag an duine geal ón gcéad lá a leag sé cois ar thailte ilchrích Mheiriceá Theas.

Tá an stair i gcónaí claonta i dtreo nó i bhfábhair an té atá dá scríobh, nó i bhfocla eile i bhfábhair na gcaithréimithe. Nuair a shroich na

Spáinnigh agus na Portaingéiligh an "Domhan Nua" os cionn 500 bliain ó shin, bhuail siad le cultúir agus le sibhialtacht na Mayas, Aztecas agus na n-Incí, nach raibh a mac a' samhail le fáil in aon choirnéal eile den domhan, fiú san Eoraip. Taobh istigh de chúpla scór bliain bhí dúchasáí na dtailte sin dúnmharaithe nó iad lotaithe ag garlaí nó aicidí (epidemics) a scaip an duine geal. Mar sin ní féidir linn a rá, mar nach bhfuil ann ach dearg bhréag, gur aimsigh na Spáinnigh

agus na Portaingéiligh "an domhan nua". Ní féidir rud a aimsiú (discover) a bhfuil córas, saol agus beatha forbartha aige leis na mílte bliain. Mar sin, séard a tharla ná ionsaí barbartha agus slad mhí-thrócaireach ar phobail neamh-chosanta (indefensive) shíochánta. Áit a raibh cónaí ar na milliún Indí tráth, níl de dhaonra anois ann ach cúpla céad míle.

Ach ar ais linn go dtí an lá atá inniú ann. Is údar náire dom scaití a bheith orm a admháil gur Eorpach,

Comhlucht Iompar Clochmór Teo.

(Séamus Ó Scanláin)

Clochmór, Baile na hAbhann

Guthán: 091-93048

Mobile: 088-57-2307 & 088-57-2308

Conraitheoir Sludge

(Sludge Truck ar fáil ar chíos)

Dabhach Séarachais, Draentacha,

Dabhachanna srl.

Comhlucht Iompar Clochmór Teo.

(Séamus Ó Scanláin)

Clochmór, Baile na hAbhann

Guthán: 091-93048

Mobile: 088-57-2307 & 088-57-2308

Conraitheoir Sludge

(Truc Iompar ar fáil ar chíos)

Gainneamh, Clocha, Gairbhéal,

Chips Sráide, Blocanna.